

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.5.2017
COM(2017) 249 final

2017/0100 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o sledování uplatnění absolventů

(Text s významem pro EHP)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Cílem navrhovaného doporučení Rady je zlepšit **dostupnost kvalitativních a kvantitativních informací** o tom, co absolventi terciárního vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy v Evropě dělají poté, co své vzdělávání či přípravu ukončí. Tyto informace mohou být využity službami, které novým studentům pomáhají informovaně se rozhodnout, co studovat, pedagogickými pracovníky a vedením institucí jako vstup pro koncipování kurzů a vládními orgány pro rozhodování o tom, kam nasměrovat systémy vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy. Cílem tohoto návrhu je stimulovat další rozvoj a využívání různých forem mechanismů sledování uplatnění absolventů na úrovni vzdělávacích systémů v jednotlivých členských státech a podporovat větší spolupráci mezi vnitrostátními subjekty zapojenými do sledování, aby tak došlo ke sdílení osvědčených postupů a v konečném důsledku ke zvýšení srovnatelnosti shromážděných údajů ze sledování.

V řadě členských států EU vzbuzuje obavy **zaměstnatelnost absolventů**. V některých částech EU je významný podíl absolventů terciárního vzdělávání nezaměstnaný nebo vykonává práci, pro kterou má nadměrnou kvalifikaci. V případě **čerstvých absolventů programů odborného vzdělávání a přípravy** je obrázek komplexnější. V některých zemích, jako například v Dánsku, Estonsku nebo v Německu, je míra zaměstnanosti čerstvých absolventů odborného vzdělávání a přípravy dokonce vyšší, než v případě absolventů terciárního vzdělávání. Nicméně v řadě jiných zemí včetně Francie, Španělska a Itálie je ekvivalentní míra zaměstnanosti absolventů odborného vzdělávání a přípravy výrazně nižší a značně zaostává za absolventy terciárního vzdělávání¹.

Pro pochopení **příčin** problémů se zaměstnaností absolventů i faktorů úspěchu v konkrétních regionech, hospodářských odvětvích nebo v případě absolventů konkrétních oborů vysokoškolského vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy jsou zásadní **kvalitní informace** o tom, co absolventi dělají po ukončení vzdělání a přípravy a jak hodnotí znalosti, dovednosti a kompetence získané na základních, středních nebo vysokých školách. Tyto informace mohou být následně použity pro **nalezení řešení**.

Tento návrh doporučení Rady a navrhované iniciativy na úrovni EU, které jsou k němu připojeny, budou reagovat na tři hlavní problémy v Evropě:

- **Nedostatek podrobných informací.** Základní informace o uplatnění absolventů v zaměstnání a ve společnosti jsou k dispozici, a to i na úrovni EU, ze stávajících sběrů údajů, jako je například [šetření evropských pracovních sil](#). Kromě toho některé členské státy vyvinuly šetření zaměřená na absolventy nebo zavedly další systémy pro analyzování údajů z databází a systémů registrů pro otázky vzdělávání, daní a sociálního zabezpečení (administrativní údaje) určené ke sledování následných profesních drah a výdělků absolventů. Nicméně v mnoha částech EU nejsou systémy pro sběr, analýzu a využití údajů o uplatnění absolventů terciárního vzdělávání a

¹ Viz Monitor vzdělávání o odborné přípravě pro rok 2016: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_cs

odborného vzdělávání a přípravy dobře rozvinuty. Proto solidní poznatky často nejsou k dispozici.

- **Chybějící součinnost.** Ačkoliv řada členských států EU systémy pro sledování vyvíjí, nebo to plánuje, výměna poznatků o osvědčených postupech a učení se od sebe navzájem, co je funkční, jsou současné době omezené.
- **Nedostatek srovnatelných údajů.** Rozsah stávajících srovnatelných údajů je omezený a údaje shromažďované na vnitrostátní úrovni **nejsou** mezi zeměmi **srovnatelné**, proto je **obtížné vyvozovat závěry** z rozdílů v trendech a pozorovaných výsledcích v jednotlivých zemích a regionech.

Pro řešení těchto otázek mají navrhované doporučení Rady a související iniciativy na úrovni EU tyto konkrétní cíle:

- Podpořit zahájení nebo další rozvoj a zlepšení **systémů sledování uplatnění absolventů terciárního vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy na vnitrostátní úrovni v Evropě**. K vytvoření úplnějšího obrázku výsledků terciárního vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy jsou členské státy vybízeny k tomu, aby do svých systémů sledování zahrnuly osoby, které ukončí vzdělávání a odbornou přípravu bez absolvování.
- Podpořit a usnadnit **větší spolupráci a sdílení osvědčených postupů** mezi vnitrostátními subjekty zapojenými do sledování uplatnění absolventů v oblasti provádění šetření zaměřených na absolventy a systémů sledování používajících administrativní údaje a využití jejich výsledků prostřednictvím vytváření sítí kontaktů, vzájemného učení a poradenských činností na úrovni EU.
- Zlepšit **dostupnost srovnatelných informací** o uplatnění absolventů v zaměstnání a ve společnosti. Tento cíl bude sledován prostřednictvím výše uvedených činností spolupráce, v jejichž rámci bude zlepšení srovnatelnosti jedním z aspektů, který se zohlední při dalším vývoji vnitrostátních systémů sledování. Kromě toho Komise v letošním roce zahájí pilotní fázi **šetření evropských absolventů**, aby ověřila proveditelnost sběru informací o uplatnění absolventů terciárního vzdělávání, vycházející z výsledků [studie proveditelnosti Eurograduate](#), a bude pokračovat v úsilí o harmonizaci otázek v sociálních šetřeních.
- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

V iniciativě [„Investice do evropské mládeže“](#) přijaté dne 7. prosince 2016 Komise zdůrazňuje význam vysoce kvalitního vzdělávání a přípravy při podpoře osobního rozvoje mladých lidí a jejich přechodu do vysoce kvalitního zaměstnání. V souladu s pracovním programem Komise na rok 2017, v rámci činnosti navazující na iniciativu týkající se mládeže a na [novou agendu dovedností pro Evropu](#) přijatou v červnu 2016, se Komise zavázala *spolupracovat s členskými státy na zlepšování dostupnosti údajů o uplatnění absolventů v zaměstnání a ve společnosti (tzv. sledování absolventů), jež zahrnují rovněž odborné vzdělávání a přípravu*. Tento závazek je odpovědí na uznání významu zlepšení znalostí o uplatnění absolventů jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU, a tedy empirické základny pro tvorbu politik a praxi ve vzdělávání a přípravě. Tyto informace mohou sloužit jako základ pro koncipování opatření ke zlepšení kvality a relevance vzdělávání studentů, a přispět tak k lepšímu řízení stávajících a budoucích potřeb v oblasti dovedností a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.

[Společná zpráva](#) Rady a Komise pro rok 2015 o provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020) jakožto oblast pro další spolupráci navrhuje prosazování významu vysokoškolského vzdělávání pro trh práce a společnost, mimo jiné i lepším chápáním a předjímáním potřeb a výsledků trhu práce, například sledováním profesních drah absolventů. V oblasti odborného vzdělávání a přípravy se členské státy zavázaly k zajištění průběžného informování a cyklické zpětné vazby v [závěrech z Rigy](#) z roku 2015, které představily cíle v oblasti odborného vzdělávání a přípravy pro období 2015–2020.

Otázek řešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, posuzování kvality vzdělávání a odborné přípravy a zlepšení zpětné vazby ohledně uplatnění absolventů se rovněž týkají:

- [usnesení o prosazování socioekonomického rozvoje a inkluzivnosti v EU prostřednictvím vzdělávání: přínos vzdělávání a odborné přípravy pro evropský semestr 2016](#), které zdůrazňuje význam řešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a nedostatků v oblasti dovedností,
- [závěry Rady o podnikavosti ve vzdělávání](#) z roku 2014, v nichž se členské státy dohodly, že při posuzování kvality a účinnosti podnikatelské výchovy v rámci vzdělávání a odborné přípravy budou pokud možno využívat informace získané na základě sledování,
- [závěry Rady o sociálním rozměru vysokoškolského vzdělávání](#) z roku 2013, v nichž se členské státy dohodly, že budou usnadňovat poskytování informací o příležitostech a výsledcích souvisejících se vzděláváním a trhem práce, a
- [závěry Rady o zaměstnatelnosti absolventů vzdělávání a odborné přípravy](#) z roku 2012, v nichž se členské státy dohodly, že budou monitorovat podíl zaměstnaných absolventů s cílem posílit empirickou základnu pro rozvoj politik v oblasti, kde se vzdělávání a odborná příprava setkávají se zaměstnáním, a členské státy a Komise souhlasily, že budou shromažďovat kvalitativní informace a příklady osvědčených postupů zaměřené na doplnění kvantitativního monitorování a posílení základny pro fakticky podloženou tvorbu politik.

Kromě toho [Normy a pokyny pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání](#) a [evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy \(EQAVET\)](#) zdůrazňují hodnotu objektivních kvalitních informací o tom, co absolventi dělají po dokončení svého vzdělávání a odborné přípravy.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Sledování uplatnění absolventů přispěje k realizaci priority Komise zaměřené na [podporu zaměstnanosti a růstu](#) – poskytováním informací, které mohou tvůrci politik použít k monitorování a hodnocení uplatnění absolventů, jako základ pro analýzu kvality a relevance vzdělávání, jehož se absolventům dostalo, k přijetí opatření pro vyřešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi nebo nedostatků v oblasti dovedností a ke koncipování vzdělávacích osnov pro zlepšení zaměstnatelnosti.

Sledování uplatnění absolventů rovněž podporuje jeden z hlavních cílů strategie [Evropa 2020](#), že nejméně 40 % osob ve věku 30–34 let dokončí terciární vzdělávání, jelikož iniciativa

týkající se sledování přispěje k posílení profesního poradenství určeného budoucím studentům a k rozvoji vysokoškolského vzdělávání, které bude odpovídat vyvíjejícím se potřebám v oblasti vzdělávání, zaměstnávání a společnosti.

V oblasti vysokoškolského vzdělávání i odborného vzdělávání a přípravy je návrh v souladu s [hlavními směry politik zaměstnanosti](#), jejichž prioritou je posílení nabídky práce a dovedností prostřednictvím řešení strukturálních nedostatků v systémech vzdělávání a odborné přípravy a boje s nezaměstnaností mladých lidí a dlouhodobě nezaměstnaných. Návrh přispěje k úspěšnému provádění tzv. „záruky pro mládež“, jelikož více informací o nezaměstnaných absolventech rovněž pomůže poskytovatelům služeb „záruky pro mládež“ v rámci této skupiny lépe identifikovat mladé lidi, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), a zacílit svou intervenci.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Tato iniciativa je v souladu s články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Článek 165 stanoví, že Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci vzdělávacích systémů. Článek 166 stanoví, že Unie provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.

Tato iniciativa nenavrhuje žádné rozšíření normotvorné pravomoci EU ani právní závazky týkající se členských států. O způsobu provádění doporučení Rady rozhodnou členské státy v souladu se svými vnitrostátními okolnostmi.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Ačkoliv řada členských států vyvinula určitou formu sledování uplatnění absolventů, výměna osvědčených postupů a srovnatelných údajů mezi státy je v současné době omezená, což ztěžuje analýzu výsledků vzdělávání a výzev v celé EU.

Přidaná hodnota opatření na úrovni EU spočívá ve schopnosti EU:

- usnadnit výměnu a sdílení odborných poznatků a znalostí mezi organizacemi v různých zemích pro lepší sledování uplatnění absolventů na vnitrostátní úrovni, a
- iniciovat přístup, který poskytne nové srovnatelné údaje o uplatnění absolventů ve všech členských státech EU a zvýší srovnatelnost údajů ze stávajících sběrů údajů, je-li to proveditelné a žádoucí.

• Proporcionalita

Návrh vytváří koordinovaný přístup ke sledování uplatnění absolventů, který členskými státy a Komisi poskytne podporu při sdílení osvědčených postupů a informací a při rozvoji politik na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Jelikož závazky, které členské státy přijmou, jsou dobrovolné povahy a každý členský stát se rozhodne, jaký přístup při vývoji svého vlastního systému pro sledování uplatnění absolventů zvolí, považuje se opatření za přiměřené.

- **Volba nástroje**

Doporučení Rady je v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, kde má EU podpůrnou pravomoc, vhodným nástrojem a jedná se o nástroj, který byl pro evropská opatření v oblastech vzdělávání a odborné přípravy již často použit. Jakožto právní nástroj toto doporučení signalizuje závazek členských států přijmout opatření uvedená v textu a poskytuje silnější politický základ pro spolupráci v této oblasti, přičemž plně respektuje pravomoci členských států v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Rozhodnutí navrhnout iniciativu EU pro sledování uplatnění absolventů bylo založeno na rozsáhlé veřejné konzultaci o přezkumu agendy EU pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání ukončené v únoru 2016. Tato konzultace zdůraznila především obavy ohledně uplatnění absolventů v zaměstnání a širokou podporu orgánů členských států a zúčastněných stran pro další činnost EU směřující ke zlepšení dostupnosti faktů z oblasti tvorby politik a praxe, zejména pokud jde o transparentnost ohledně výstupů a výsledků. Úplné výsledky konzultace lze najít v [pracovním dokumentu útvarů Komise \(příloha II\)](#), který je připojen k dokumentu Nová agenda dovedností pro Evropu.

Klíčové odpovědi zahrnují:

- 71 % studentů nebo čerstvých absolventů a 61 % zaměstnanců v oblasti vysokoškolského vzdělávání nesouhlasilo s tvrzením, že „existuje dobrý soulad mezi nabídkou absolventů vysokoškolského vzdělávání a znalostmi a dovednostmi, které ekonomika potřebuje“,
- 55 % respondentů nesouhlasilo s tvrzením, že „lidé, kteří koncipují kurzy vysokoškolského vzdělávání, si jsou dostatečně vědomi pravděpodobných potřeb v oblasti dovedností na trhu práce“,
- 47 % respondentů nesouhlasilo s tvrzením, že „systémy vysokoškolského vzdělávání fungují dobře“, a
- pouze 29 % studentů nebo čerstvých absolventů souhlasilo s tvrzením, že „studentům je poskytována dostatečná podpora k tomu, aby se mohli informovaně rozhodnout, co studovat“.

Od ukončení veřejné konzultace byly konkrétní návrhy na iniciativu EU pro sledování uplatnění absolventů projednávány na zasedání generálních ředitelů pro vysokoškolské vzdělávání v říjnu 2016 v Bratislavě, na zasedání [pracovní skupiny ET 2020 pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání](#) v listopadu 2016 a na Evropském fóru vzdělávání a mládeže 2016, kde koordinovaný přístup v této oblasti získal širokou podporu.

Nedávný evropský průzkum veřejného mínění provedený střediskem CEDEFOP o odborném vzdělávání a přípravě ukazuje, že pokud jde o mladé lidi dokončující odborné vzdělávání a

přípravu, existují v řadě členských států EU obdobné problémy, přičemž téměř třetina respondentů uvedla, že se v některé fázi hledání zaměstnání setkala s problémy. Další šetření provedené střediskem CEDEFOP týkající se evropských dovedností a pracovních míst, který je založen na odpovědích 49 000 dospělých zaměstnanců (ve věku 24–65 let) ukázal, že 41 % těchto respondentů se domnívá, že mají málo příležitostí najít si zaměstnání odpovídající jejich dovednostem a kvalifikacím.

O sledování uplatnění absolventů se při několika příležitostech diskutovalo se zúčastněnými stranami z oblasti odborného vzdělávání a přípravy a připomínky, které z těchto debat vzešly, byly použity při přípravě stávajícího návrhu. Informace z pohledu komunity zabývající se zajištěním kvality odborného vzdělávání a přípravy poskytly zejména výroční zasedání sítě EQAVET v červnu 2016, aktivita vzájemného učení EQAVET týkající se relevantních ukazatelů v září 2016 a fórum EQAVET v roce 2016, kde bylo sledování uplatnění absolventů jedním z hlavních témat.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Návrh je založen na posouzení potenciálních výhod, rizik a dopadů evropské iniciativy k dalšímu rozvoji mechanismů pro sledování uplatnění absolventů na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU. Podpora zaměstnatelnosti absolventů a sledování uplatnění absolventů představují opakující se témata při výměně zkušeností v oblasti politik a postupů podporované strategickým rámcem evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy ET 2020 a boloňským procesem, přičemž v nedávné době proběhly aktivity vzájemného učení zaměřené na podporu zaměstnatelnosti absolventů (únor 2015) a na sledování uplatnění absolventů (září 2015).

Závěrečná zpráva [studie proveditelnosti EUROGRADUATE](#), která byla dokončena v roce 2016 a provedena jménem Komise, potvrdila, že iniciativy pro sledování uplatnění absolventů na systémové úrovni jsou v Evropě rozšířené, ačkoliv přístupy a úroveň aktivity se mezi zeměmi značně liší. Iniciativy založené na pravidelných šetřeních absolventů nebo šetřeních čerstvých absolventů, na analýze administrativních údajů nebo na kombinaci těchto přístupů byly zjištěny ve 25 z 31 zkoumaných zemí. Bylo nicméně zjištěno, že pouze jedenáct zemí provádí pravidelná šetření absolventů (obvykle každoročně nebo jednou za dva roky) a v šesti zemích se provádějí studie sledování uplatnění absolventů zahrnující šetření a administrativní údaje. Šetření rovněž potvrdilo, že mezi zúčastněnými stranami existuje požadavek na udržitelnou pravidelnou studii zaměřenou na evropské absolventy.

Fakta byla rovněž získána z výstupů studií projektu [HEGESCO](#) a projektu [REFLEX](#) (2010), (podporovaných RP6 a programem celoživotního učení), které provedly rozsáhlá nadnárodní šetření uplatnění absolventů terciárního vzdělávání, a ze [studie dopadu programu Erasmus](#) (2015), ze zprávy o [uplatnění odborného vzdělávání a přípravy na trhu práce](#) (CEDEFOP 2013) a z [evropského šetření dovedností a pracovních míst](#) (CEDEFOP 2015).

[Aktivita vzájemného učení EQAVET týkající se ukazatele 5](#) z roku 2016 (míra umístění v programech odborného vzdělávání a přípravy), která byla rovněž založena na vnitrostátních případových studiích, dospěla k závěru, že sledování uplatnění absolventů odborného vzdělávání a přípravy poskytlo vnitrostátním orgánům a poskytovatelům odborného vzdělávání a přípravy zásadní informace, jak přizpůsobit nabídku odborného vzdělávání a přípravy potřebám trhu práce a jak posuzovat účinnost systému odborného vzdělávání a přípravy. Fórum EQAVET 2016 sledování uplatnění absolventů odborného vzdělávání a

přípravy konkrétně projednávalo a navrhlo prvky pro koncipování a realizaci vhodných systémů.

- **Posouzení dopadů**

Vzhledem k doplňkovému přístupu těchto činností k iniciativám členských států, k dobrovolné povaze navrhovaných činností a k rozsahu očekávaných dopadů nebylo posouzení dopadů provedeno. Při vypracovávání návrhu se namísto toho vycházelo z předchozích studií, z konzultací s členskými státy, především se státy s dobře rozvinutými systémy sledování uplatnění absolventů, a z veřejné konzultace o agendě pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Členské státy se zaváží k tomu, že vyvinou iniciativy pro sledování uplatnění absolventů dodržující článek 8 [Listiny základních práv Evropské unie](#), který stanoví, že každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají, že tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem a že každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.

Navrhované doporučení Rady prostřednictvím poskytování lepších informací o uplatnění absolventů rovněž přispěje k realizaci článku 14 o právu na přístup ke vzdělání a k odbornému vzdělávání a přípravě a článku 15 o právu na přístup k zaměstnání.

Opatření se provedou v souladu s právními předpisy EU o ochraně osobních údajů, zejména se [směrnicí 95/46/ES](#), kterou dne 25. května 2018 nahradí [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/679](#) o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Vytvoření systémů sledování uplatnění absolventů má důsledky pro zdroje na vnitrostátní úrovni a bude vyžadovat udržitelné a odpovídající financování. Jak vyplývá ze studie Eurograduate, nějaká forma sledování uplatnění absolventů probíhá ve 25 z 31 zkoumaných zemí, což ukazuje uznání významu informací o uplatnění absolventů. Na podporu vývoje vnitrostátních systémů sledování bude propagováno využití stávajících finančních prostředků z EU, jako například prostředků z programu Erasmus+ nebo evropských strukturálních a investičních fondů, v příslušných případech a v souladu s jejich právním základem a jejich finanční kapacitou.

Pro pilotní šetření zaměřené na sledování uplatnění absolventů byl v ročním pracovním programu Erasmus+ pro rok 2017 vyčleněn rozpočet ve výši 800 000 EUR na období dvou let. Navrhovaná síť odborníků bude financována prostřednictvím stávajících ujednání pro pracovní skupiny ET 2020. Z rozpočtu EU nebude vyžadován žádný další rozpočet ani personální zdroje.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Členské státy se zaváží každoročně podávat Komisi zprávu o provádění a hodnocení opatření v rámci doporučení Rady, počínaje dvěma lety od jeho přijetí, zatímco Komise do pěti let od přijetí doporučení Rady předloží Radě zprávu o jeho celkovém provádění.

Kromě toho bude pokrok, včetně všech výzev, monitorován prostřednictvím schůzek sítě odborníků, která poskytne fórum pro vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Ustanovení týkající se členských států

Odstavce 1–2

Návrh doporučuje, aby členské státy zlepšily dostupnost a kvalitu informací o činnostech absolventů (osoby, které úspěšně ukončily určitou úroveň vzdělávání a odborné přípravy) a v příslušných případech také o osobách, které ukončí vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu bez absolvování, a to tak, že do roku 2020 vytvoří systémy sledování uplatnění absolventů, které budou zahrnovat:

- sběr relevantních administrativních údajů ze vzdělávacích a daňových databází a z databází sociálního zabezpečení,
- vývoj longitudinálních šetření absolventů a
- možnost na anonymizované bázi propojovat údaje z různých zdrojů.

Většina stávajících iniciativ pro sledování uplatnění absolventů shromažďuje informace o absolventech nebo od absolventů buď prostřednictvím tematických šetření, nebo prostřednictvím sestavování různých druhů administrativních údajů ze vzdělávacích a daňových databází a z databází sociálního zabezpečení a následného křížového odkazování na tyto údaje. Obecnější sběry údajů, jako například šetření pracovních sil, rovněž shromažďují údaje o uplatnění absolventů různých úrovní vzdělání v zaměstnání, ale získané informace jsou obecnější než informace shromážděné prostřednictvím tematických iniciativ pro sledování uplatnění absolventů. Kromě toho, jak je uvedeno v 5. bodě odůvodnění, přechody na trh práce do značné míry závisejí na ekonomickém kontextu, úrovni kvalifikace a oboru studia. Jsou rovněž ovlivněny sociálně-demografickými faktory, jako například pohlavím, zemí narození, státní příslušností, etnickým původem a socioekonomickým zázemím rodiny. Proto je důležité, aby systémy sledování uplatnění absolventů tyto informace rovněž shromažďovaly a smysluplným způsobem je prezentovaly, například rozdělením údajů podle pohlaví.

Díky doporučení propojit údaje z různých zdrojů a kombinovat kvantitativní a kvalitativní údaje bude možné vytvořit úplnější obrázek uplatnění absolventů a dopadu jejich předchozích

studijních rozhodnutí na jejich následná rozhodnutí. Jak je uvedeno v úvodním textu před odstavcem 1, bude tak učiněno v souladu s vnitrostátními právními předpisy, včetně vnitrostátních a evropských předpisů o ochraně osobních údajů, dostupnými zdroji a vnitrostátními okolnostmi.

Odstavce 3–4

Význam zajištění vysokého počtu reprezentativních a kontinuálních odpovědí na longitudinální šetření absolventů je zřejmý. Členské státy však během konzultací vyjádřily obavy ohledně problémů při sledování uplatnění absolventů, kteří se přemístili jinam, buď za účelem vzdělávání, nebo po jeho dokončení. Členské státy proto budou vybízeny k tomu, aby usilovaly o to, že výsledky vzdělávání těchto absolventů budou zahrnuty mezi shromažďované údaje, a aby případně spolupracovaly s jinými členskými státy.

Cílem doporučení Rady je vyvinout srovnatelné údaje o uplatnění absolventů. Sice se uznává právo každého členského státu vyvinout systém sledování uplatnění absolventů odpovídající jeho vlastním potřebám, ale cílem vytvoření sítě odborníků je poskytnout fórum pro odborníky nominované členskými státy, kde by mohli na evropské úrovni společně pracovat na zlepšení spolupráce a vzájemného učení, prozkoumávat možnosti vývoje vzájemně slučitelných a srovnatelných údajů a posuzovat optimální frekvenci longitudinálních šetření.

Sít' odborníků bude organizována a financována v souladu s ujednáními pro pracovní skupiny ET 2020, aniž budou dotčeny jakékoliv struktury, které mohou být vytvořeny za účelem nahrazení procesu ET 2020. Předpokládá se, že osobní setkání mohou být případně doplněna webovými semináři.

Odstavec 5

Šíření a využití údajů ze sledování uplatnění absolventů bude mít význam pro členské státy i pro Komisi. Navrhovaný text nastiňuje, k čemu by měly být údaje použity: posílení profesního poradenství, koncipování a aktualizování vzdělávacích osnov, zlepšování souladu mezi poptávanými a nabízenými dovednostmi, plánování s ohledem na vyvíjející se potřeby v oblasti vzdělávání, zaměstnávání a společnosti a zlepšování rozvoje politik na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU.

Odstavec 6

Zajištění odpovídajícího a udržitelného financování iniciativ pro sledování uplatnění absolventů bude pro jejich úspěch zásadní. Z tohoto důvodu navrhované doporučení Rady odkazuje na vnitrostátní i evropské zdroje financování. Vzhledem k tomu, že studie Eurograduate ukázala, že nějaká forma sledování uplatnění absolventů probíhá ve 25 z 31 zkoumaných zemí, má se za to, že členské státy již hodnotu systémů sledování uplatnění absolventů uznávají.

Odstavec 7

Členské státy budou požádány, aby souhlasily s tím, že budou každoročně podávat Komisi zprávu o provádění a hodnocení tohoto doporučení Rady, poprvé dva roky od jeho přijetí. Nepředpokládá se, že toto podávání zpráv bude zatěžující: členské státy budou požádány, aby podaly zprávu o rozsahu, v jakém jsou iniciativy pro sledování uplatnění absolventů vyvíjeny,

spolu se stručným hodnocením výsledků nebo jakýchkoliv případných problémů. Pravidelné podávání zpráv umožní síti odborníků přizpůsobit jejich práci konkrétním potřebám.

Ustanovení týkající se Komise

Odstavec 8

Komise v oblasti vysokoškolského vzdělávání vyvine pilotní fázi šetření evropských absolventů, které zlepší dostupnost srovnatelných informací o uplatnění absolventů a bude vycházet z výsledků [studie proveditelnosti EUROGRADUATE](#). Tato studie dospěla k závěru, že mezi tvůrci politik a zúčastněnými stranami existuje podpora pro srovnatelné údaje o uplatnění absolventů napříč evropskými systémy a že šetření evropských absolventů by v zemích, kde tyto studie v současné době nejsou prováděny nebo kde probíhají reformy, mohlo být prostředkem k podpoře vývoje sledování uplatnění absolventů založeného na šetřeních.

S ohledem na možnou přidanou hodnotu takového šetření, ale také s ohledem na související úkoly má Komise v úmyslu sledovat postupný přístup: pilotní fáze pro vývoj a testování nástrojů pro sběr údajů v omezeném počtu evropských zemí a poté rozhodnutí, zda přistoupit k úplnému šetření evropských absolventů. Šetření by mělo být zahájeno v září 2017 a do dvou let by měla být podána zpráva.

Odstavec 9

Uznává se, že systémy sledování uplatnění absolventů odborného vzdělávání a přípravy jsou v řadě případů méně rozvinuté než systémy sledování uplatnění absolventů vysokoškolského vzdělávání. Z tohoto důvodu se Komise zaměří na podporu budování kapacit pro vytvoření systémů sledování uplatnění absolventů založených na osvědčených postupech identifikovaných prostřednictvím mapování ve všech členských státech a na usnadnění spolupráce, pokud jde o využívání údajů ze sledování uplatnění absolventů.

Odstavce 10–13

Závěrečné čtyři odstavce uvádějí záměr Komise vytvořit a podporovat síť odborníků, zajistit, aby údaje a související analýzy byly zpřístupněny, včetně prostřednictvím využití nástrojů online, podpořit využití evropských zdrojů financování, v příslušných případech a v souladu s jejich právním základem, a do pěti let od přijetí tohoto doporučení Rady předložit Radě zprávu o jeho provádění.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o sledování uplatnění absolventů

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Zaměstnatelnost absolventů, kteří ukončili vzdělávání a odbornou přípravu, je v řadě členských států předmětem obav, zejména proto, že míra zaměstnanosti čerstvých absolventů vysokoškolského vzdělávání v Unii se po finanční krizi v roce 2008 dosud nedosáhla původní výše² a situace v oblasti zaměstnanosti absolventů programů odborného vzdělávání a přípravy se mezi členskými státy liší.
- (2) Členské státy proto byly prostřednictvím hlavních směrů politik zaměstnanosti pro rok 2015³ vyzvány, aby ve spolupráci se sociálními partnery podporovaly produktivitu a zaměstnatelnost prostřednictvím vhodné nabídky příslušných znalostí, dovedností a kompetencí.
- (3) Pro dosažení tohoto cíle jsou zásadní kvalitní informace o tom, co absolventi dělají po získání své kvalifikace nebo po ukončení odborného vzdělávání a přípravy, aby bylo možné pochopit příčiny problémů se zaměstnaností absolventů v určitých regionech, hospodářských odvětvích nebo absolventů určitých oborů vysokoškolského vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy a nalézt řešení těchto problémů se zaměstnaností. Hodnota těchto informací je zdůrazněna v Normách a pokynech pro zajišťování kvality Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG)⁴ i v evropském referenčním rámci pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQAVET)⁵.
- (4) Nicméně vzhledem k tomu, že v mnoha částech Unie nejsou systémy pro sběr, analýzu a využití údajů o uplatnění absolventů vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy dobře rozvinuty, informace často nejsou dostatečné pro to, aby

² COM(2015) 690 final.

³ Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1848 ze dne 5. října 2015 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států pro rok 2015 (Úř. věst. L 268, 15.10.2015, s. 28).

⁴ ISBN 952-5539-04-0.

⁵ Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o zavedení evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (Úř. věst. C 155, 8.7.2009, s. 1).

se studenti mohli informovaně rozhodnout, co studovat, nebo pro to, aby bylo možné koncipovat vzdělávací programy nebo vládní politiku.

- (5) Kromě toho přechody na trh práce do značné míry závisí na ekonomickém kontextu, úrovni kvalifikace a oboru studia. Jsou rovněž ovlivněny sociálně-demografickými faktory, jako například pohlavím, zemí narození, státní příslušností, etnickým původem a socioekonomickým zázemím rodiny⁶. Sběr údajů o dopadu těchto různých faktorů je proto pro komplexní řešení této otázky zásadní.
- (6) Ačkoliv řada členských států systémy pro sledování vyvíjí, výměna znalostí a osvědčených postupů a vzájemné učení jsou omezené.
- (7) Vzhledem k tomu, že rozsah stávajících srovnatelných údajů je omezený a údaje shromažďované na vnitrostátní úrovni nejsou srovnatelné s údaji shromážděnými v jiných členských státech, představuje vyvozování závěrů z rozdílů v trendech nebo výsledcích v jednotlivých zemích a regionech náročný úkol.
- (8) Výsledky veřejné konzultace⁷ o agendě Unie pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání odhalily obavy, že vysokoškolské vzdělávání absolventům neposkytuje znalosti, dovednosti a kompetence, které potřebují, aby mohli v rychle se vyvíjejícím vzdělávacím a pracovním prostředí uspět, a že v některých členských státech nadále přetrvává nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.
- (9) Členské státy požadují opatření na úrovni Unie zaměřená na zlepšování toku informací o zaměstnatelnosti, nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a potřebách trhu práce. Zejména společná zpráva Rady a Komise pro rok 2015 o provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020)⁸ navrhuje prosazování významu vysokoškolského vzdělávání pro trh práce a společnost, mimo jiné i lepším chápáním a předjímáním potřeb a výsledků trhu práce, například sledováním profesních drah absolventů.
- (10) Členské státy se v závěrech z Rigy z roku 2015 o novém souboru střednědobých cílů v oblasti odborného vzdělávání a přípravy pro období 2015–2020 rovněž zavázaly k zajištění průběžného informování a cyklické zpětné vazby prostřednictvím opatření, jako jsou například využívání údajů o zaměstnatelnosti absolventů odborného vzdělávání a přípravy a kombinování údajů o vzdělávání, vstupu na trh práce a profesní dráze, aby se rozvíjely kapacity subjektů na vnitrostátní úrovni využívat údaje o absolventech pro přizpůsobování vzdělávacích osnov, profesních profilů a obsahu kvalifikací odborného vzdělávání a přípravy novým hospodářským a technickým požadavkům.
- (11) Následně v usnesení o prosazování socioekonomického rozvoje a inkluzivnosti v EU prostřednictvím vzdělávání: přínos vzdělávání a odborné přípravy pro evropský

⁶ Informace o dopadu pohlaví a přistěhovaleckého původu na přechod ze školy na trh práce viz OECD/Evropská unie (2015) *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In (Ukazatele integrace přistěhovalců 2015 – usazování)*, kapitola 13.

⁷ COM(2016) 381 final.

⁸ Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 25.

semestr 2016⁹ členské státy jako prioritní záležitost zdůraznily význam řešení nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a nedostatků v oblasti dovedností.

- (12) Výše uvedené navazuje na předchozí činnost. V závěrech Rady o podnikavosti ve vzdělávání¹⁰ z roku 2014 se členské státy dohodly, že při posuzování kvality a účinnosti podnikatelské výchovy v rámci vzdělávání a odborné přípravy budou pokud možno využívat informace získané na základě sledování.
- (13) V roce 2013 se členské státy v závěrech Rady o sociálním rozměru vysokoškolského vzdělávání¹¹ dohodly, že budou usnadňovat poskytování informací o příležitostech a výsledcích souvisejících se vzděláváním a trhem práce.
- (14) V závěrech Rady o zaměstnatelnosti absolventů vzdělávání a odborné přípravy¹² z roku 2012 se členské státy dohodly, že stanoví cíl, že do roku 2020 by mělo být zaměstnáno 82 % absolventů ve věku 20–34 let, kteří ukončili vzdělávání nebo odbornou přípravu nejpozději tři roky před referenčním rokem, a že budou podíl zaměstnaných absolventů vzdělávání a odborné přípravy monitorovat s cílem posílit empirickou základnu pro rozvoj politik v oblasti, kde se vzdělávání a odborná příprava setkávají se zaměstnáním, přičemž členské státy a Komise souhlasily, že budou shromažďovat kvalitativní informace a osvědčené postupy, aby mohly doplnit kvantitativní monitorování a posílit základnu pro fakticky podloženou tvorbu politik.
- (15) Komise proto ve sdělení Nová agenda dovedností pro Evropu¹³ jako prioritu stanovila zlepšení poznatků a informovanosti o dovednostech za účelem lepšího výběru povolání, a to tím, že navrhla iniciativu pro sledování uplatnění absolventů terciárního vzdělávání, jejímž cílem bude poskytnout členským státům podporu při zlepšování informací o přechodu absolventů na trh práce,

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

v souladu s vnitrostátními a evropskými právními předpisy, zejména se směrnicí 95/46/ES týkající se ochrany osobních údajů¹⁴, dostupnými zdroji a vnitrostátními okolnostmi a v úzké spolupráci se všemi zúčastněnými stranami:

- 1) Zlepšit dostupnost a kvalitu informací o činnostech absolventů¹⁵ a případně osob, které ukončily vysokoškolské vzdělávání nebo odborné vzdělávání a přípravu bez absolvování, včetně toho, aby do roku 2020 vytvořily systémy sledování uplatnění absolventů, které budou zahrnovat:

⁹ Návrh usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o prosazování socioekonomického rozvoje a inkluzivnosti v EU prostřednictvím vzdělávání: přínos vzdělávání a odborné přípravy pro evropský semestr 2016, 5685/1/16 REV 1.

¹⁰ Úř. věst. C 17, 20.1.2015, s. 2.

¹¹ Úř. věst. C 168, 14.6.2013, s. 2.

¹² Úř. věst. C 169, 15.6.2012, s. 11.

¹³ SWD(2016) 195 final.

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31).

¹⁵ Pro účely tohoto doporučení Rady pojem „absolvent“ odkazuje na osobu, která dokončila jakoukoliv úroveň vysokoškolského vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy. Nicméně se uznává, že některé členské státy mají rovněž iniciativy pro sledování osob, které ukončily školu předčasně.

- a) sběr relevantních administrativních údajů ze vzdělávacích a daňových databází a databází sociálního zabezpečení;
- b) vývoj longitudinálních šetření absolventů na úrovni systému vzdělávání, s ohledem na význam kvalitativních údajů o přechodu osob na trh práce nebo do dalšího vzdělávání a odborné přípravy, a jejich následných profesních drah, a
- c) možnost, aby mohly veřejné orgány na anonymizované bázi propojovat údaje z různých zdrojů, a vytvořit tak složený obrázek uplatnění absolventů.

Obsah shromažďovaných údajů

2) Shromažďovat údaje obsahující:

a) tyto kvantitativní údaje

- i) sociobiografické a socioekonomické informace
- ii) intenzita studia
- iii) metoda studia
- iv) kvalifikace
- v) získané kredity
- vi) obor studia
- vii) přechod do zaměstnání nebo dalšího vzdělávání a odborné přípravy
- viii) výdělky
- ix) druh pracovního poměru
- x) zaměstnanecký status
- xi) povolání, profesní status a/nebo činnost
- xii) geografická a/nebo odvětvová mobilita

b) tyto kvalitativní údaje

- i) relevance studia pro zaměstnání
- ii) zapojení do dobrovolnických činností nebo do činností občanské angažovanosti
- iii) kariérní postup a pocit spokojenosti
- iv) vnímání kvality a relevance absolvovaného vzdělání a odborné přípravy

Longitudinální šetření absolventů

- 3) Podpořit vysokou míru reprezentativních a kontinuálních odpovědí na longitudinální šetření absolventů, včetně sledování uplatnění absolventů, kteří se přemístili jinam, buď za účelem vzdělávání a odborné přípravy, nebo po dokončení svého vzdělávání a odborné přípravy.

Evropská spolupráce

- 4) Zapojit se do sítě odborníků, která bude zorganizována v souladu se stávajícími řídicími strukturami pro spolupráci na základě rámce vzdělávání a odborné přípravy ET 2020, aniž jsou dotčeny jakékoliv nové struktury, které mohou následovat po tomto rámci, a která podpoří spolupráci a vzájemné učení, prozkoumá možnosti vývoje vzájemně slučitelných a srovnatelných údajů a zváží optimální frekvenci longitudinálních šetření.

Šíření údajů a využívání výsledků

- 5) Zajistit včasné, pravidelné a rozsáhlé šíření údajů a využití výsledků s cílem:
 - a) posílit profesní poradenství pro budoucí studenty, stávající studenty a absolventy;
 - b) koncipovat a aktualizovat vzdělávací osnovy, aby se zlepšilo získávání relevantních dovedností a zaměstnatelnost;
 - c) zlepšit soulad mezi poptávkou a nabízenými dovednostmi, aby se podpořily konkurenceschopnost a inovace na místní, regionální a celostátní úrovni;
 - d) plánovat s ohledem na vyvíjející se potřeby v oblasti zaměstnávání, vzdělávání a společnosti a
 - e) přispět k rozvoji politik na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU.

Financování

- 6) Zajistit udržitelnost iniciativ pro sledování uplatnění absolventů tím, že vyčlení odpovídající víceleté zdroje, využijí vnitrostátní nebo evropské zdroje financování, jako například program Erasmus+ nebo evropské strukturální a investiční fondy, v příslušných případech a v souladu s jejich stávajícími zdroji, právním základem a prioritami vymezenými pro období 2014–2020, aniž jsou dotčena jednání o příštím víceletém finančním rámci.

Podávání zpráv a hodnocení

- 7) Do dvou let od přijetí tohoto doporučení a poté každoročně podat Komisi zprávu o provádění a hodnocení tohoto doporučení.

DOPORUČUJE KOMISI:

- 8) Vyvinout pilotní fázi šetření evropských absolventů terciárního vzdělávání, jehož cílem je zlepšit dostupnost srovnatelných informací o uplatnění absolventů v zaměstnání a ve společnosti a které bude vycházet z výsledků studie proveditelnosti Eurograduate¹⁶.
- 9) Poskytnout podporu budování kapacit v odborném vzdělávání a přípravě, která je potřebná pro vytvoření systémů sledování uplatnění absolventů, na základě osvědčených postupů identifikovaných prostřednictvím uceleného mapování ve všech členských státech, a usnadnit spolupráci mezi orgány, poskytovateli odborného vzdělávání a přípravy a poradenskými službami, pokud jde o využívání údajů ze sledování uplatnění absolventů.

¹⁶ Studie proveditelnosti Eurograduate se týká pouze vysokoškolského vzdělávání.

- 10) Prosazovat vzájemné učení a posilovat spolupráci vytvořením a podporou sítě odborníků.
- 11) Zajistit, aby byly shromážděné údaje a související analýzy zpřístupněny k využití členskými státy a zúčastněným stranám, včetně prostřednictvím existujících online nástrojů EU.
- 12) Podpořit využívání evropských zdrojů financování jako například program Erasmus+ nebo evropské strukturální a investiční fondy, v příslušných případech a v souladu s jejich finanční kapacitou, právním základem a prioritami vymezenými pro období 2014–2020, aniž jsou dotčena jednání o příštím víceletém finančním rámci.
- 13) Předložit Radě zprávu o provádění tohoto doporučení do pěti let od jeho přijetí.

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

V Bruselu dne

Za Radu

předseda / předsedkyně